

Albinița Costescu
Dumitru Iarca

Geografie

(România, Europa, U.E.)

Ediție revizuită

Editura GIMNASIUM

Cuprins

A. EUROPA ȘI ROMÂNIA—ELEMENTE GEOGRAFICE DE BAZĂ / 5

Spațiul românesc și spațiul European / 5

Evaluare / 7

Elemente fizico-geografice definitorii ale Europei și ale României / 8

Relieful Europei / 8

Evaluare / 13

Relieful României / 14

Evaluare / 17

Clima Europei / 18

Evaluare / 19

Clima României / 20

Evaluare / 21

Hidrografia Europei / 22

Hidrografia României / 24

Evaluare / 26

Învelișul biopedogeografic / 29

Evaluare / 30

Resurse naturale / 31

Elemente de geografie umană ale Europei și ale României / 32

Harta politică a Europei și României / 32

Evaluare / 35

Sistemul de orașe al Europei și României / 36

Evaluare / 38

Activități economice (Europa și România) / 39

Tările vecine României / 43

B. ROMÂNIA ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ

Formarea Uniunii Europene și evoluția integrării europene. Caracteristici geografice, politice și economice actuale ale Uniunii Europene / 46

Statele Uniunii Europene / 47

Teste finale / 53

EUROPA ȘI ROMÂNIA—ELEMENTE GEOGRAFICE DE BAZĂ

I. SPAȚIUL EUROPEAN ȘI SPAȚIUL ROMÂNESC

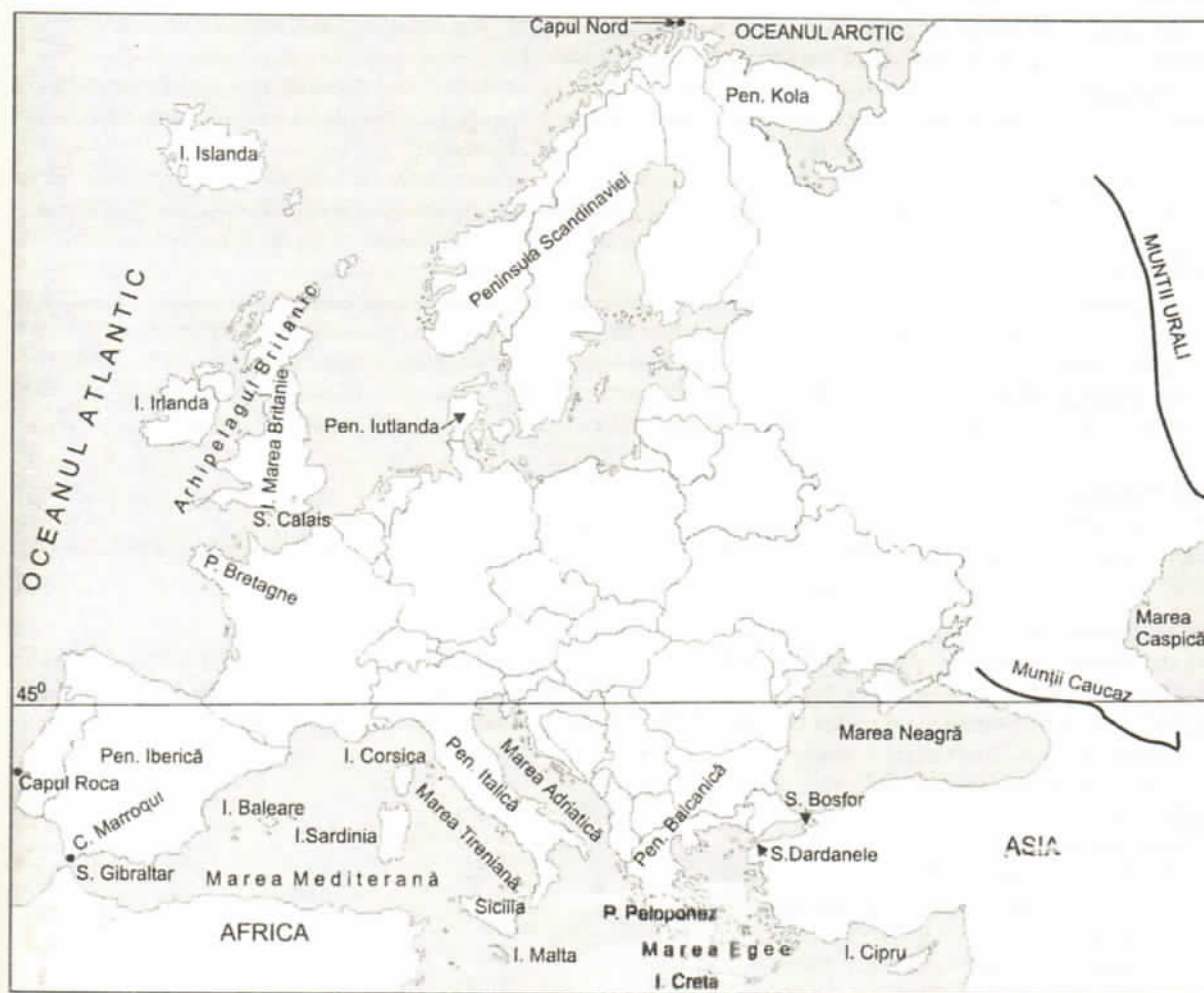
I. Spațiul European

- Suprafața Europei: 10.170.000 km²; 7.05% din uscatul Terrei (este penultimul continent ca suprafață).
- Populația: peste 700 milioane loc; 12.5% din populația Terrei, este pe locul 3 după Asia și America)

a. Poziția geografică, limitele:

- este situată în întregime în emisfera N, între Capul Nord (71° lat. N.) și capul Marroqui (la 36° lat. N.) și se desfășoară pe 4.000 km N→S în V = Capul Roca (9° long. V), iar în E Munții Ural (67° long. E)→se desfășoară pe 7.000 km V→E.

- formează cu Asia o masă continentală; Europa apare ca o prelungire a Asiei, ca o mare peninsulă (ambele aparțin de placa tectonică Eurasianică).

Europa - limite:

- N: Oceanul Arctic;
- S: Marea Neagră și Marea Mediterană;
- V: Oceanul Atlantic;
- E: Munții Ural, fluviul Ural, Marea Caspică și Munții Caucaz.

b) Țărmurile sunt foarte crestate (au 80.000 km lungime) și sunt variate genetic;

- principalele articulații:

- **peninsule:** Scandinavia, Iutlanda, Kola (în Nord), Iberică, Italică, Balcanică, Pelopones, Crimeea (în Sud), Bretagne (în Vest)

- **insule:** Islanda, Arhipelagul Britanic (cu insulele M. Britanie, Irlanda, Hebride, Orkney, Shetland), Arhipelagul Azore în Oc. Atlantic (aparține Portugaliei). Arhipelagul Canare în Oc. Atlantic în lungul țărmului Africii, cu principala insulă Tenerife (aparține Spaniei), Baleare (Spania), Corsica (Franța), Sicilia și Sardinia (Italia) Creta și Arhipelagurile Ciclade și Sporade (aparțin Greciei), Cipru și Malta.

- **golfuluri:** Biscaya (Oc. Atlantic), Botnic, Finic (la Marea Baltică), Odessa (la M. Neagră), Genova și Lyon (la M. Mediterană);

- **strâmtoari:** Calais (între Europa și M. Britanie), Gibraltar (între M. Mediterană și Oc. Atlantic), Bosfor și Dardanele (între M. Neagră, M. Marmara, M. Mediterană), Kerçi (între M. Azov și M. Neagră)

• Tipuri de țărmuri:

- **cu fiorduri:** specifice regiunilor litorale înalte care au fost modelate de ghețari. Fiordurile sunt vechi văi glaciare invadate de apele mării și au aspectul unor golfuluri înguste cu pereți înalți și abrupti. Cunoscute sunt cele de pe țărmul Norvegiei în Pen. Scandinavia.

- **cu riass:** s-au format în zone cu munți și podișuri ușor înălțate. Se caracterizează prin golfuluri ramificate ce pătrund adânc, pe cursul văilor, pe uscat. Se întâlnesc în NV Spaniei.

- **cu canale sau de tip dalmatian.** Se întâlnesc în regiunile deluroase sau muntoase cu structura cutată, iar culele sunt orientate paralel cu țărmul. Prin înaintarea liniei de țărm, văile și depresiunile au devenit canale, între care au rămas culmile ca insule. Se întâlnesc pe țărmul estic al M. Adriatice (Dalmatia);

- **cu lagune:** specifice câmpiilor litorale joase. Sunt lacuri formate prin bararea cu aluviuni a unor vechi golfuluri. Se găsesc pe țărmul românesc al M. Negre (complexul lagunar Razim-Sinoe), al Mării Baltice, în N. Poloniei;

- **cu limane:** se formează prin bararea gurilor de vărsare a apelor curgătoare ce se varsă în mări (se întâlnesc pe țărmul Mării Negre în România și Ucraina)

- **cu delte:** la gurile de vărsare ale unor fluvii, unde platforma litorală este extinsă. Formarea deltei este determinată de mai mulți factori: existența unei mari cantități de aluviuni aduse de fluviu, lipsa mareelor; panta redusă a fluviului; curenții marini determină formarea de grinduri. Exemple: deltele fluviilor Volga, Rhon, Rin, Tibru, Dunăre;

- **cu estuare:** la gurile de vărsare larg deschise în zone cu maree puternice; la flux curenții marelui erodează malurile, iar la reflux se retrage spălând aluviunile și lărgind gura de vărsare. Exemplu: estuarele Tamisei, Senei, Elbei.

II. Spațiul românesc

a. Poziția geografică, puncte extreme, granițe, vecini. Poziția geografică pe Glob

România este situată în Emisfera Nordică și respectiv în Emisfera Estică, la intersecția paralelei de 45° latitudine nordică cu meridianul de 25° longitudine estică, în zonă temperată.

• Poziția geografică în Europa:

Țara noastră se află în partea de S - E a Europei Centrale, la distanțe aproximativ egale de Munții Ural (E) - 2600 km, Oceanul Atlantic (V) - 2700 km, Oceanul Arctic (N) - 2800 km și mai aproape de Marea Mediterană (S) - 1000 km. Astfel, România prezintă un climat continental de tranziție și două limite fitogeografice:

- limita de est a pădurilor de foioase

- limita de nord a viței de vie

• Punctele extreme :

- N: Horodiștea (48° 15' 6'')

- S: Zimnicea (43° 37' 7'')

În latitudine, teritoriul românesc se desfașoară pe circa 5° :

- E: Sulina (29° 41' 24'')

- V: Beba Veche (20° 15' 44'')

În longitudine, teritoriul României se desfașoară pe 9°.

• **Granițele** au o lungime totală de 3149.9 km, din care peste 800 km granița fluvială (Dunăre, Prut, Tisa), peste 1000 km este granița terestră și peste 247 km granița maritimă.

• **Vecinii României:** la Nord Ucraina (între Halmeu și Păltiniș), la Sud Bulgaria (între Pristol și Vama Veche), la Est Republica Moldova (între Păltiniș și Reni), Ucraina (între Reni și vărsarea brațului Chilia în Marea Neagră), în Sud - Est Marea Neagră.

2. România- țară carpato- danubiano- pontică și central- europeană:

• Tara carpatică

- 2/3 din lanțul carpatic se află pe teritoriul României (28% din suprafața țării) - Munții Carpați au influențat

geneza celorlate forme de relief;

- Munții Carpați reprezintă un baraj orografic pentru masele de aer oceanice, generează nuanțe climatice și topoclimatice;

- Carpații, prin resursele lor, au favorizat dezvoltarea social- economică a țării;

- M-ții Carpați sunt un factor natural care a contribuit la geneza poporului român oferind locuire și protecție.

• **Țară dunăreană:**

- Dunărea este "regele fluviilor europene", cel mai important fluviu european deoarece traversează Europa de la vest la est, străbate 10 state și 4 capitale.

- Limitează teritoriul țării pe o lungime de 1075 km (38% din lungimea cursului său de 2860 km).

- Colectează 98 % din rețeaua hidrografică a țării.

-- Dunărea este o importantă axă de concentrare umană și economică, principala cale de navigație a țării, are un important potențial hidroenergetic, este principala regiune de pescuit, irigații, alimentarea localităților, a industriei, etc.

• **Țară pontică:**

- Lungimea țărmului este de 247 km.

- Prin Marea Neagră sunt facilitate legăturile economice cu Oceanul Planetar.

- România face parte din gruparea C.E.M.N. (Cooperarea Economică a Mării Negre).

- Apele marine dețin resurse piscicole iar platforma continentală are zăcăminte de hidrocarburi.

• **Țară central - europeană:**

Legătura cu Europa Centrală este dată de elemente fizice (Carpații, Dunărea, influențele biopedoclimatice) și umane.

EVALUARE

I. Scrieți răspunsurile corecte care completează propozițiile de mai jos:

1. Cel mai nordic punct al Europei este.....
2. Cel mai sudic punct al Europei este.....
3. Teritoriul României este traversat de paralela.....
4. Țărmurile Europei au o lungime de.....
5. La est România se învecinează cu

II. Localizați pe hartă și notați:

I. strămtorile numerotate cu a, b, c.

- a.....
b.....
c.....

2. peninsulele numerotate cu A, B, C, D,

- E.
A.....
B.....
C.....
D.....
E.....

3. insulele numerotate cu 1, 2, 3, 4, 5.

- 1.....
2.....
3.....
4.....
5.....

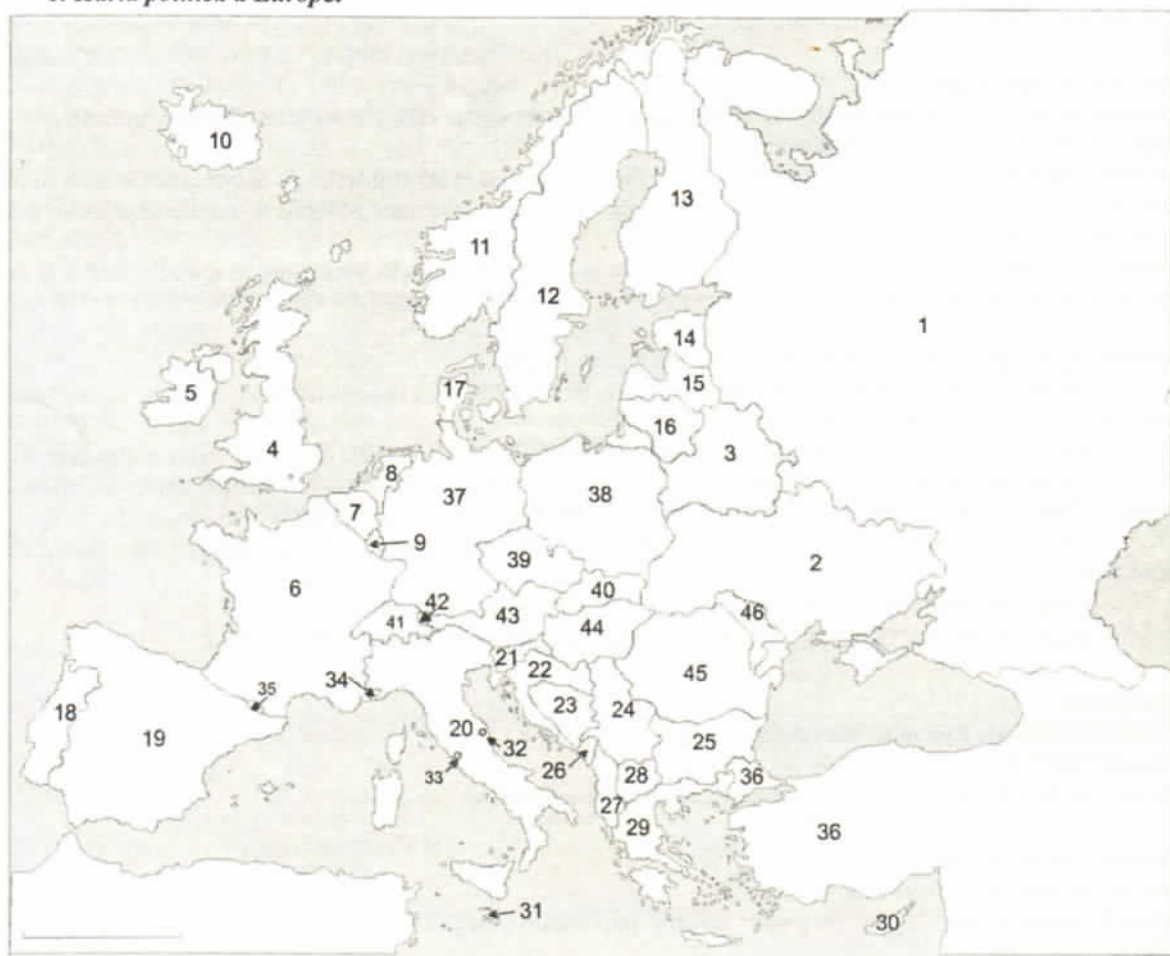
3. Scrieți litera corespunzătoare răspunsului corect pentru afirmațiile de mai jos:

1. Granița maritimă a României este de :
a. 800 km; b. 1000 km; c. 247 km; d. 250 km
2. Europa se întinde spre răsărit până la:
a. Marea Neagră; b. Munții Ural; c. Peninsula Kola; d. Asia Mică
3. Insula Corsica se află în:
a. Marea Nordului; b. Oceanul Atlantic; c. Marea Baltică; d. Marea Mediterană
4. Dunărea formează granița României pe o lungime de:
a. 1075 km; b. 2860 km; c. 975 km; d. 1050 km

3. ELEMENTE DE GEOGRAFIE UMANĂ ALE EUROPEI ȘI ALE ROMÂNIEI

1. Harta politică a Europei

LEGENDĂ:

Nr. crt.	Statul	Capitala	Nr. crt.	Statul	Capitala
	Europa de Est			Europa de Sud	
1	Rusia	Moscova	18	Portugalia	Lisabona
2	Belarus	Minsk	19	Spania	Madrid
3	Ucraina	Kiev	20	Italia	Roma
	Europa de Vest		21	Slovenia	Ljubljana
4	Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	Londra	22	Croația	Zagreb
5	Irlanda	Dublin	23	Bosnia-Herțegovina	Sarajevo
6	Franța	Paris	24	Serbia	Belgrad
7	Belgia	Bruxelles	25	Bulgaria	Sofia
8	Olanda	Amsterdam	26	Munteșnegru	Podgorica
9	Luxemburg	Luxemburg	27	Albania	Tirana
	Europa de Nord		28	Macedonia	Skopje
10	Islanda	Reykjavik	29	Grecia	Atena
11	Norvegia	Oslo	30	Cipru	Nicosia
12	Suedia	Stockholm	31	Malta	Valetta

13	Finlanda	Helsinki	32	San Marino	San Marino
14	Estonia	Tallin	33	Vatican	Vatican
15	Letonia	Riga	34	Monaco	Monaco
16	Lituania	Vinius	35	Andorra	Vella Andorra
17	Danemarca	Copenhaga	36	Turcia	
		Europa	Centrală		
37	Germania	Berlin			
38	Polonia	Varșovia			
39	Cehia	Praga			
40	Slovacia	Bratislava			
41	Elveția	Berna			
42	Liechtenstein	Vaduz			
43	Austria	Viena			
44	Ungaria	Budapesta			
45	România	București			
46	Rep. Moldova	Chișinău			

Având o istorie îndelungată și frământată, harta politică a Europei a fost mereu în schimbare. În Europa și-au avut nucleele unele dintre cele mai mari puteri ale lumii: Imperiul Macedonean, Imperiul roman (cel mai mare din Antichitate), Imperiul bizantin, imperiile coloniale (portughez, spaniol, francez, olandez și englez- cel mai mare din toate timpurile), apoi imperiile moderne (arist/ rus/ sovietic, habsburgic/ austro-ungar și cel otoman (parțial). De aceea, numărul statelor a variat de-a lungul timpului, de la 19 înainte de Primul Război Mondial, la 27 după, la 35 după al doilea Război Mondial și 45 în anii 1990, pentru ca în 2006, să ajungă la 46 prin desprinderea Muntenegrului, din Federația Serbia și Muntenegru.

• Europa:

- continentul care a găzduit metropole coloniale ce au împărțit lumea;
- locul unde au luat naștere două ideologii totalitare opuse: nazismul și comunismul; toate acestea au modificat harta politică nu numai a Europei, dar a întregii lumi.

• Schimbări pe harta politică a Europei

- pe teritoriul URSS au apărut 15 state independente;
- pe teritoriul fostei Iugoslavii au apărut 6 state independente;
- Cehoslovacia s-a divizat pașnic în 2 state: Cehia și Slovacia la 1 ianuarie 1993;
- a înregistrat și un proces opus, unificarea firească a celor 2 state germane la 3 octombrie 1990;
- Pe teritoriul Europei sunt și câteva teritorii dependente: Gibraltar, insula Man și insulele Normande ce aparțin Marii Britanii; Arhipelagul Feroe ce aparține Danemarcei și insulele Jan Mayen și Svalbard ce aparțin Norvegiei.

• Pe teritoriul Europei statele se diferențiază după mai multe criterii:

- suprafață: Rusia, cu dimensiuni continentale 4.3mil km² în partea europeană din totalul de 17.075.400 km², urmată de Franța 543.965 km², Spania 504.614 km² și cele mai mici: Malta 315 km², Andorra 468 km², Liechtenstein 160 km², Vatican 0.44 km².
- număr de locuitori: Rusia: 111.432.310 loc., Germania: 82.500.000 loc., Franța: 60.874.000., Marea Britanie: 60.100.000 loc.; cele mai mici: Andorra 66.000 loc., Liechtenstein 34.000 loc., Monaco 32.000 loc., Vatican 1000 loc.
- dezvoltarea economică: Germania, Franța, M. Britanie, Suedia, dezvoltate economic;
- forma de guvernământ:
 - 22 republici parlamentare (Germania, Italia, Cehia, Polonia, România, etc);
 - 9 republici prezidențiale (Franța, Rusia, Finlanda, Belarus, Croația etc.);
 - 9 monarhii constituționale (M. Britanie, Spania, Belgia, Olanda, Suedia, Danemarca, Norvegia, Luxemburg și Liechtenstein); 3 state federale (Elveția, Austria, Bosnia și Herțegovina);
 - 2 principate (Monaco, Andorra);
 - 1 stat papal (Vatican).

2. Populația Europei și caracteristicile demografice

• Numărul populației: 732 mil. loc. (2007) inclusiv partea europeană a Rusiei și Turciei, ceva mai mult de 1/10 din populația mondială, adică locul 3 după Asia și Africa.

- **Densitatea medie:** $Dm = \frac{P (loc)}{S km^2}$ este de 70 loc/km², este de 1.5 ori mai mare decât cea mondială și locul 2 pe glob

după Asia.

Dinamica populației este determinată de 2 factori:

- sporul natural, care este negativ;

- sporul migratoriu, tot negativ cu excepția M. Britanii, Franței, Germaniei, Suediei, unde acesta este pozitiv.

- **Mobilitatea populației:** dacă, timp de câteva secole, europenii au părăsit continentul pentru colonizarea Lumii Noi, în a doua jumătate a sec. al XX-lea și azi, locuitorii altor continente (Asia, Africa) se îndreaptă către Europa pentru muncă. Intense au fost sosirile din fostele colonii spre Marea Britanie, Franța sau Olanda.

După evenimentele din 1989 - 1990, locuitorii din Europa de Est au fost afectați de prăbușirea economică, se îndreaptă spre Europa de Vest. Se accentuează fenomenul de "brain drain" (exodul creierelor).

- **Structura confesională:** Europa este predominant creștină; cultele practicate: catolicismul, protestantismul și ortodoxismul (România, Bulgaria, Serbia, Rusia, Grecia). Sunt prezente și alte culte: musulman (majoritatea în Albania) și mozaic.

- **Popoarele și limbile Europei:**

Sunt 3 mari grupe de popoare:

- romanice/ latine (francezi, spanioli, italieni, portughezi, români)
- germanice (germani, englezi, suedezi, danezi, austrieci)
- slave (ruși, bulgari, polonezi, sârbi).
- alte popoare: albanezi, irlandezi, turci, tătări, rromi, unguri, finlandezi, arabi, africani.

2. Elemente de geografie umană a României

A. Populația României

a. Evoluția numerică:

- 1948: 15,8 mil. loc
- 2002: 21,7 mil. loc
- 2006: 21,5 mil. loc
- Natalitatea = 10,0 %
- Mortalitatea = 11,9 %
- Sporul natural = -1,9 %

b. Repartiția geografică și densitatea populației:

- densitatea populației = 90 loc/ km²/2006 (21,5 mil. loc)
- = 83,72 loc/ km²/2013 (19,96 mil. loc.)
- = 82,89 loc/ km²/2016 (19,76 mil. loc.)

c. Structura populației:

- Etnică: 89,5% români, 6,6% maghiari, 2,5% rromi, 0,3% germani
- Confesională: 86,7% ortodocși, 4,7% romano-catolici, 0,9% greco-catolici, 3,2% reformați, 1,5% penticostali, 0,6% baptiști

- Pe medii:

- 55% mediul urban;
- 45% mediul rural.

B. Așezările umane. a. Clasificare: habitatul rural și habitatul urban

- Satele se diferențiază după:

1. modul de distribuție al gospodăriilor în teritoriu:

- sate adunate
- sate răsfirate
- sate risipite

2. mărimea demografică:

- sate mici (sub 500 loc)/ zona montană
- sate mijlocii (500-1500 loc)/ deal - podiș
- sate mari (1500-4000 loc) și foarte mari 4000 loc/ câmpie

3. funcția economică:

- agricolă
- agro - minieră
- agro - turistică

Evaluare

I. Scrieți litera corespunzătoare răspunsului corect pentru afirmațiile de mai jos:

1. Pe teritoriul statului marcat cu litera A se află statele:

a. Liechtenstein și San Marino;	b. Andora și Vatican;
c. San Marino și Vatican;	d. Andora și Monaco.
2. Dunărea străbate orașele marcate cu cifrele:

a. 7,10,13;	b. 12,10,13;	c. 7,8,13;	d. 12,7,10.
-------------	--------------	------------	-------------
3. Capitala marcată cu cifra 2 este străbătută de râul:

a. Nistru;	b. Elba;	c. Vistula;	d. Nipru.
------------	----------	-------------	-----------
4. La granița dintre statele ale căror capitale sunt notate cu cifrele 3 și 9 se află munții:

a. Apenini;	b. Alpi;	c. Vosgi;	d. Pirinei.
-------------	----------	-----------	-------------
5. Statul marcat pe hartă cu litera H are un relief dominant de:

a. câmpie;	b. podiș;
c. montan;	d. în proporții egale fiecare treaptă de relief.
6. Teritoriul marcat cu litera C aparține statului marcat cu litera:

a. F;	b. H;	c. N;	d. nici unui stat.
-------	-------	-------	--------------------
7. Statul marcat cu litera G are capitala la:

a. Belfast;	b. Cardiff;	c. Dublin;	d. Reykjavik.
-------------	-------------	------------	---------------
8. Statul vecin României, notat pe hartă cu litera L, este:

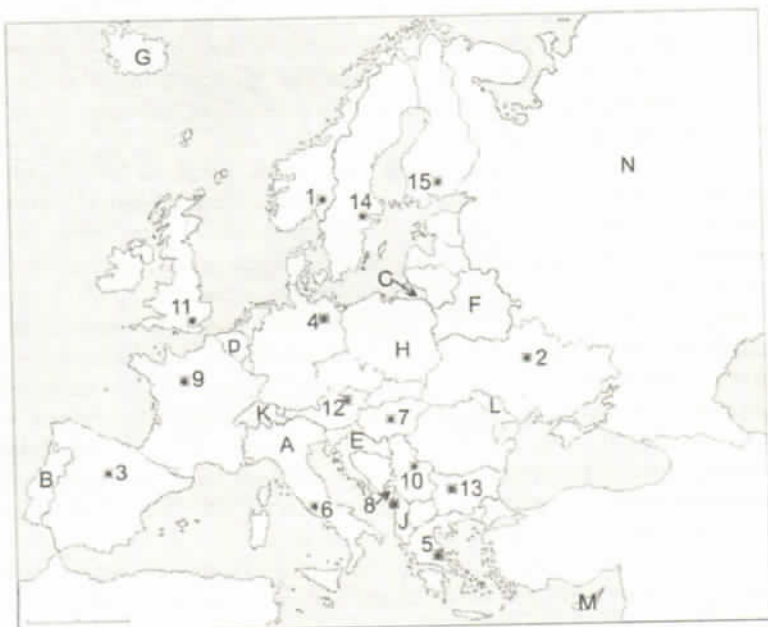
a. Ungaria;	b. Ucraina;	c. Serbia;	d. Republica Moldova.
-------------	-------------	------------	-----------------------
9. Statul, notat pe hartă cu litera B, are capitala la:

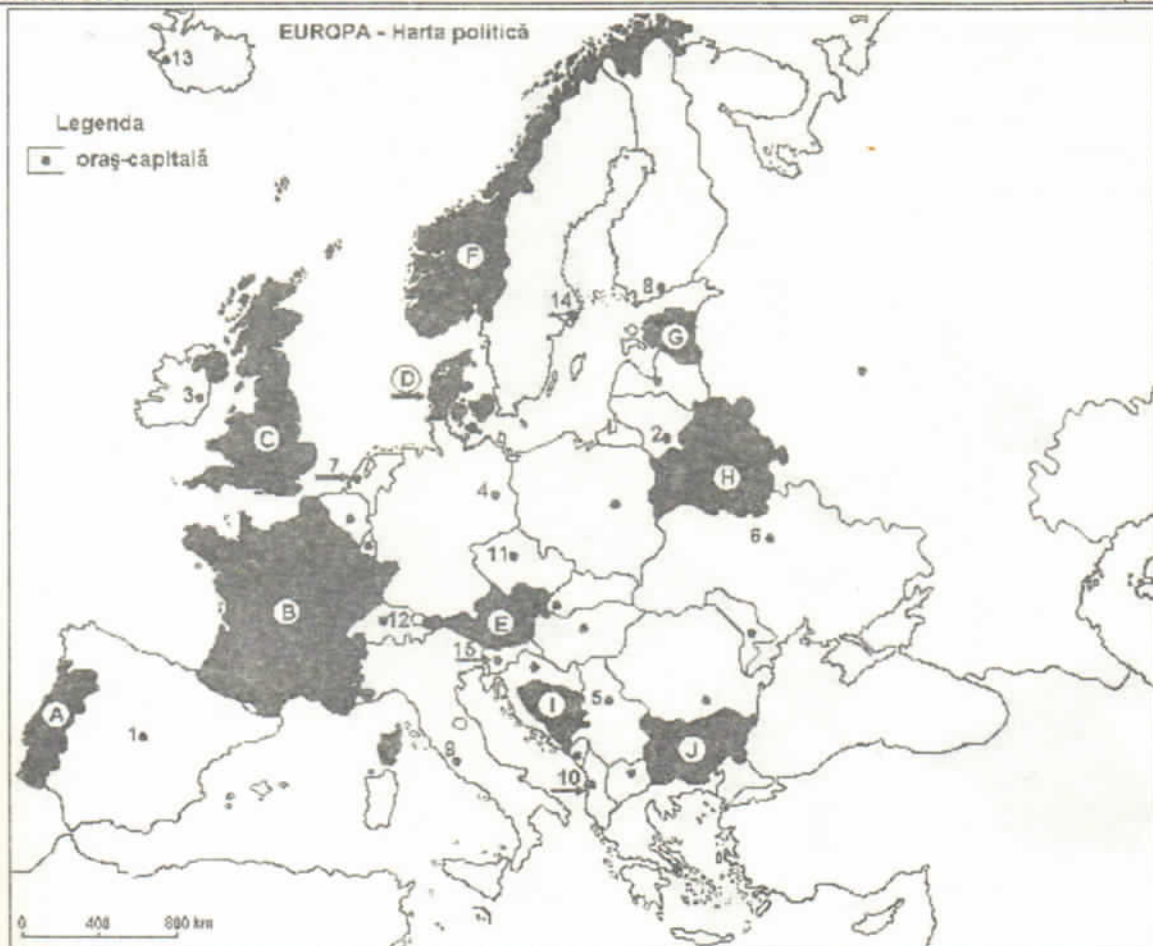
a. Madrid;	b. Paris;	c. Lisabona;	d. Porto.
------------	-----------	--------------	-----------
10. Statul, notat pe hartă cu litera D, este:

a. Belgia;	b. Olanda;	c. Luxemburg;	d. Monaco.
------------	------------	---------------	------------

II. Scrieți răspunsurile corecte care completează propozițiile de mai jos:

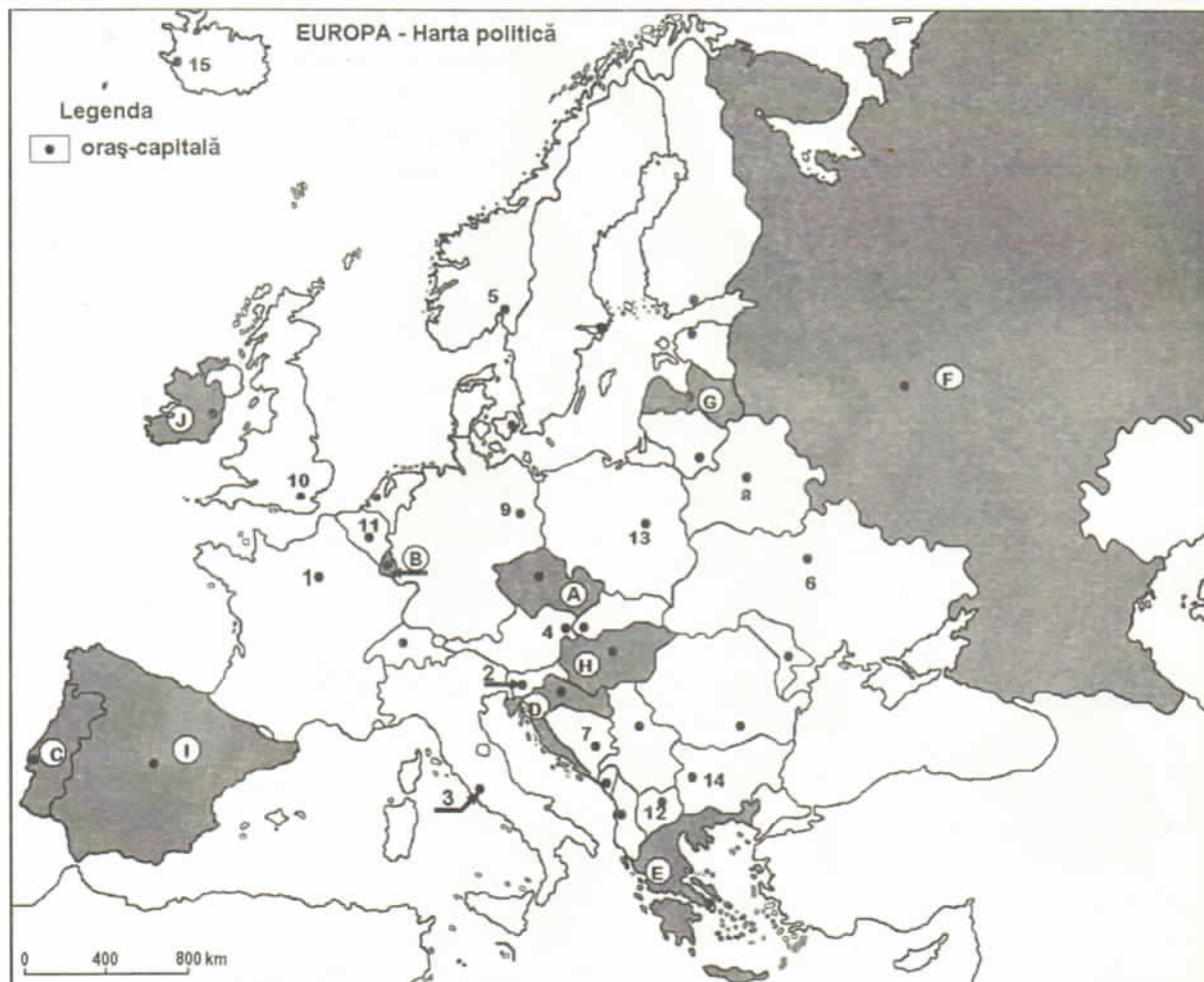
1. Capitala marcată pe hartă cu cifra 9 este străbătută de râul
2. Capitala marcată pe hartă cu cifra 8 se numește
3. Statul marcat pe hartă cu litera B se numește
4. Statul marcat pe hartă cu litera L are capitala la
5. Statul marcat pe hartă cu litera G se numește
6. Cel mai mic stat, ca întindere, din lume, se află pe teritoriul statului marcat cu litera
7. Nu sunt membre ale U.E. statele marcate pe hartă cu literele
8. Podișul Ardeni se află în S statului marcat cu litera
9. Este situată într-o zonă de podiș înalt, capitala marcată cu litera
10. Capitala statului marcat cu litera M este

Harta de mai sus se referă la subiectul I A- C. Pe hartă sunt marcate state cu litere și orașe - capitală cu numere.

- A. Precizați:**
1. numele statelor marcate, pe hartă, cu literele **D** și **G**;
 2. numele orașelor-capitală marcate, pe hartă, cu numerele **1** și **4**.
- B. Scrieți, pe foaia de examen, răspunsurile corecte care completează propozițiile de mai jos:**
1. Lisabona este capitala statului, marcat pe hartă, cu litera
 2. Orașul - capitală marcat, pe hartă, cu numărul **11** se numește....
 3. Munții Penini se găsesc în statul marcat, pe hartă, cu litera
- C. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare răspunsului corect pentru fiecare dintre afirmațiile de mai jos:**
1. Țărmurile cu fiorduri sunt specifice statului, marcat, pe hartă cu litera: a. A; b. B; c. F; d. J; **2p**
 2. Fluviul Pad este situat în statul a cărui capitală este orașul marcat, pe hartă, cu numărul:
a. 5 b. 9 c. 11 d. 14 **2p**
 3. Viticultura se practică pe spații întinse în statul, marcat, pe hartă, cu litera: a. B; b. F; c. G; d. H. **2p**
 4. Capitala Sloveniei este orașul marcat pe hartă cu numărul: a. 11; b. 12; c. 14; d. 15 **2p**
 5. Formațiuni vegetale de tip *maquis* sau *gariga* sunt specifice pe teritoriul statului marcat, pe hartă, cu litera:
a. B; b. C; c. G; d. H; **2p**
- D. Precizați trei deosebiri între clima Eurpei nordice și clima Europei sudice.**
- Nota 1: Deosebirile se pot referi la oricare dintre următoarele elemente de climă: tip de climă, temperaturi medii anuale, precipitații medii anuale, vânturi, amplitudine termică. Nota 2: Punctajul complet va fi acordat numai dacă deosebirile vor fi prezentate comparativ și nu separat.* **6p**
- E. Precizați:**
1. o cauză a prezenței lacurilor glaciare în Peninsula Scandinavă.
 2. o cauză a fenomenului de îmbătrânire a populației Europei
- 4 p**

Harta de mai jos se referă la subiectul I A-C. Pe hartă sunt marcate state cu litere și orașe - capitală cu numere.

A. Precizați: 1. numele statelor marcate, pe hartă, cu literele J și E.

2. numele orașelor-capitală marcate, pe hartă, cu numerele 7 și 13.

4p

B. Scrieți, pe foaia de examen, răspunsurile corecte care completează propozițiile de mai jos:

1. Statele marcate pe hartă cu literele C și I sunt situate în Peninsula

2. Munții Caucaz sunt situați pe teritoriul statului marcat, pe hartă, cu litera. ...

3. Fluviul Tibru traversează orașul capitală marcat, pe hartă, cu numărul...

6p

C. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare răspunsului corect pentru fiecare dintre afirmațiile de mai jos:

1. Insula Creta aparține statului notat pe hartă cu litera: a. A; b. B; c. D; d. E;

2p

2. Orașul capitală marcat pe hartă cu numărul 10 este străbătut de fluviul:

a. Sena b. Severn c. Tamisa d. Tejo

2p

3. Lacurile Ladoga și Onega sunt situate pe teritoriul statului marcat, pe hartă, cu litera:

a. A b. F c. I d. J

2p

4. Peninsula Kola aparține statului marcat, pe hartă, cu litera: a. B; b. E; c. F; d. I;

2p

5. Statul marcat, pe hartă, cu litera E se remarcă la cultura de:

a. măslin b. Porumb c. secară d. sorg

2p

D. Precizați trei deosebiri între relieful statului marcat, pe hartă, cu litera F și relieful statului marcat cu litera I.

6p

E. 1. Precizați două tipuri de energie alternativă utilizată în statele din Europa Vestică;

2. Notați două state vest-europene în care se utilizează tipurile de energie precizate anterior.

4p

Răspunsuri

Subiectul I

Varianta 1

A. 1. D: Danemarca; G: Estonia; 2. 1: Madrid; 4: Berlin.

B. 1: A; 2: Praga; 3: C. C. 1. c; 2. b; 3. a; 4. d; 5. a.

D. Deosebiri: - Temperatura medie anuală în nordul Europei este între 0 și -4°C, iar în sudul acestui continent de 18°C.
- Cantitatea de precipitații medii anuale este de circa 500-800 mm/an dominant sub formă de zăpadă și de 500-1000 mm/an în peninsulele din sudul Europei.

- În nordul Europei este climă subpolară, iar în sud este climă mediteraneană.

E. 1. În Peninsula Scandinavă, lacurile glaciare sunt determinate de prezența climatului rece, subpolar, iar ghețarii s-au instalat chiar de la 0 m, ghețari de calotă, iar prin topirea lor au rezultat lacuri glaciare.

2. Fenomenul de îmbătrânire demografică a populației Europei este determinat de declinul natalității care anunță o scădere a sporului natural și trecerea la reproducerea 0.

Subiectul I

Varianta 2

A. 1. C: Italia; D: Spania; 2. 7: Londra; 12: Atena B. 1: C; 2: D; 3: J C. 1: b; 2: d; 3: c; 4: b; 5: b

D. Deosebiri:

- Munții Alpi sunt munți tineri, formați prin orogeneza alpină, iar Munților Scandinaviei sunt munți vechi, formați prin orogeneza caledonică.

- Altitudinea maximă în Alpii Scandinaviei este de ~ 2500 m, iar în Munții Alpi de 4807 m.

Asemănare:

- relieful în ambele unități a fost modelat de ghețari.

E. 1. Altitudinea maximă depășește 3000 m

2. Europa vestică se află sub influența maselor de aer vestice umede și răcoroase, care aduc precipitații bogate, influența acestor mase de aer slăbește în Europa Centrală, unde se îmbină cu influențele maselor de aer provenite din N sau E și de aceea precipitațiile scad de la V la E ajungând sub 500 mm/an (în E).

Subiectul I

Varianta 3

A. 1. B: Portugalia; D: Regatul Unit; 2. 3: Madrid; 10: Moscova B. 1: 15; 2: I; 3: F C. 1: b; 2: c; 3: a; 4: d; 5: c

D. Deosebiri între clima din nordul Europei și clima din sudul Europei:

- în nordul Europei este climat subpolar, iar în sudul Europei – climat mediteranean;

- temperatura medie anuală este între 0°C și -4°C în nordul Europei și ~ 12°C în sudul Europei.

- cantitatea medie de precipitații este de 500-800 mm/an dominant sub formă de zăpadă, iar în Europa sudică este de 600-900 mm/an, mai mari pe cele mai înalte culmi ale munților.

E. 1. Peste 40% din populația multor state europene a depășit vârsta de 40 de ani și o soluție imediată a fost aflulul de imigranți.

2. Prezența curentului maritim cald al Golfului care scaldă țărmurile Peninsulei Scandinave ontribuie la încălzirea aerului și creează condiții climatice favorabile dezvoltării pădurilor, iar Groenlanda este scăldată de curenți reci și se află în apropierea Oceanului Arctic.

Subiectul I

Varianta 4

A. 1. D: Polonia; H: Bulgaria; 2. 4: Oslo; 6: Praga. B. 1: oceanic; 2: Sena; 3: Haga (Amsterdam)

C. 1: b; 2: a; 3: a; 4: b; 5: c

D. 2 deosebiri între relieful Munților Alpi și relieful Munților Ural:

- Munții Alpi sunt munți tineri, formați prin cutare în orogeneza alpină, iar Munții Ural sunt munți vechi, formați în timpul orogenezei hercinice.

- Munții Alpi au un relief glaciar, iar în Munții Ural nu este acest relief.

O asemănare de relief: - ambele unități montane s-au format prin cutarea scoarței.

E. a. Relieful prin altitudine și orientare; desfășurare pe latitudine de la sud spre nord

b. scăderea natalității; fenomenul de îmbătrânire a populației.

Subiectul I

Varianta 5

A. 1. E: Belgia; J: Grecia; 2. 4: Minsk; 7: Riga; B. 1: Marea Baltică; 2: 1; 3: Munții Alpi; C. 1: c; 2: a; 3: d; 4: d; 5: b

D. Două deosebiri între relieful Munților Carpați și relieful Munților Urali:

- Munții Carpați s-au format prin cutare în orogeneza alpină, iar Munții Urali sunt munți vechi, formați prin cutare în orogeneza hercinică.

- Altitudinea maximă în Munții Carpați este de 2.655 m – vârful Gerlachovka, iar în Munții Urali sub 2.000 m.

O asemănare de relief: - s-au format prin încrețirea scoarței.